

Standardy Ochrony Małoletnich

w Liceum Ogólnokształcącym nr IV
im. Stefana Żeromskiego we Wrocławiu

wersja skrócona dla uczniów

Wrocław 2024

Postanowienia ogólne

Standardy Ochrony Małoletnich mają na celu zapewnienie uczniom bezpiecznego środowiska szkolnego i ochronę przed krzywdzeniem. Dokument określa obowiązki personelu szkoły oraz procedury reagowania na sytuacje zagrożenia, zgodnie z przepisami prawa krajowego i międzynarodowego.

Celem *Standardów Ochrony Małoletnich* jest:

1. zwrócenie uwagi personelu szkoły, rodziców/opiekunów prawnych i podmiotów współpracujących na konieczność podejmowania wzmożonych działań na rzecz ochrony małoletnich przed krzywdzeniem;
2. określenie zakresu obowiązków przedstawicieli szkoły w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony uczniów przed krzywdzeniem;
3. wypracowanie adekwatnej procedury do wykorzystania podczas interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich;
4. wprowadzenie wzmożonej działalności wychowawczo-profilaktycznej w zakresie zapewnienia ochrony uczniów przed przemocą.

Co możecie znaleźć w dokumencie *Standardów Ochrony Małoletnich*

- I. Zasady bezpiecznych relacji personelu szkoły z jego uczniami, w tym zachowania niedozwolone
- II. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniami – uczniami, w tym zachowania niedozwolone
- III. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu ucznia.
- IV. Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i urządzeń elektronicznych
- V. Procedura ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie
- VI. Zasady ustalenia planu wsparcia ucznia po ujawnieniu krzywdy
- VII. Zasady udostępniania personelowi, rodzicom/opiekunom oraz uczniom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

I. Zasady bezpiecznych relacji personelu szkoły z jego uczniami, w tym zachowania niedozwolone

1. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel szkoły jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Personel traktuje ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność (jego emocje i potrzeby w jego najlepszym interesie).
2. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia w jakiegokolwiek formie werbalnej czy niewerbalnej.
3. Personel działa wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich uprawnień i kompetencji.
4. Podstawowe standardy określające zasady, obejmują w szczególności:

- a) utrzymanie profesjonalnej relacji z uczniami i zwrócenie uwagi, czy reakcja pracownika, komunikat bądź działanie wobec ucznia są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne oraz uzasadnione;
- b) zachowanie cierpliwości i szacunku w komunikacji z uczniami, okazywanie zainteresowania, wsparcia oraz gotowości do rozmowy;
- c) reagowanie w sposób adekwatny do sytuacji i możliwości psychofizycznych ucznia, uważne wysłuchanie go. Dostosowanie poziomu komunikacji do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym ucznia z niepełnosprawnością;
- d) uwzględnianie potrzeb ucznia oraz dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych;
- e) równe traktowanie uczniów bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
- f) ustalenie reguł i zasad pracy w grupie, jasne określenie wymagań i oczekiwań wobec ucznia, stanowcze reagowanie na zachowania niepożądane;
- g) zachowanie przez pracownika szkoły poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądu uczniów;
- h) nieomawianie indywidualnych spraw dotyczących ucznia i jego rodziny bez jego i rodziców zgody, publicznie lub wobec osób trzecich;
- i) w przypadku konieczności rozmowy z uczniem na osobności na tematy trudne, niejasne, należy rozważyć, czy podczas rozmowy nie powinien towarzyszyć pracownikowi drugi pracownik (przepis nie dotyczy dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, psychologa).

II. Zasady bezpiecznych relacji uczeń – uczeń, w tym zachowania niedozwolone

1. Podstawową zasadą relacji między uczniami małoletnimi i między uczniami pełnoletnimi jest działanie z szacunkiem, uwzględniające godność i potrzeby uczniów.
2. Standardem jest tworzenie atmosfery życia szkolnego, które promuje tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie.
3. Uczniowie angażowani są w działania, w których mają możliwość aktywnego uczestniczenia, podejmowania współdziałania i rozwijania podejścia zespołowego, w tym kształtującego pozytywne relacje z uczniami ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi.
4. Niedozwolone jest w szczególności:
 - a) stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek ucznia;
 - b) używanie wulgarnego, obraźliwego języka;
 - c) upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych uczniów;
 - d) zachowanie w sposób niestosowny, tj. używanie wulgarnych słów, gestów, żartów, kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym;
 - e) stosowanie zastraszania i gróźb;
 - f) utrwalenie wizerunku innych uczniów poprzez nagrywanie (również fonii) i fotografowanie bez uzyskania zgody i w sytuacjach intymnych, mogących zawstydzić;
 - g) udostępnianie innym uczniom substancji psychoaktywnych i używanie ich.

III. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu ucznia.

1. Na potrzeby standardów opracowano procedury interwencji w przypadku ujawnienia działania na szkodę małoletniego ucznia w formie:
 - a) przemocy rówieśniczej;
 - b) przemocy domowej;
 - c) działania na szkodę dziecka przez osoby trzecie, związane ze szkołą tj. pracownicy szkoły, wolontariusze, organizacje i firmy współpracujące ze szkołą.
2. Zasady interwencji dla uczniów, będących świadkiem lub ofiarą przemocy rówieśniczej.

Jak najszybciej należy powiadomić dorosłego pracownika szkoły, informując także o swoich podejrzeniach, że któryś z uczniów doznaje przemocy. Jeśli zdarzenie jest niebezpieczne, a w pobliżu nie ma nikogo dorosłego, należy zadzwonić pod numer alarmowy 112.
3. Zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez jego opiekuna:
 - a) W przypadku, gdy pracownik szkoły podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony przez rodziców/opiekunów, zobowiązany jest do zebrania informacji, sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji wychowawcy/pedagogowi/psychologowi oraz dyrektorowi szkoły.
 - b) Dyrektor w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniowi podejmuje działania nadzorujące zgłoszony problem poprzez powierzenie interwencji specjalistom w szkole.
 - c) Pedagog/psycholog wzywa rodziców/opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, informuje ich o podejrzeniu i o sygnałach mogących świadczyć o przemocy oraz o obserwacjach pracowników szkoły. Ustala, jaką wiedzę na ten temat ma opiekun, jaka jest skala i rodzaj przemocy oraz czy opiekun jest gotowy na współpracę na rzecz ochrony ucznia.
 - d) Specjaliści po rozpoznaniu sytuacji zapewniają bezpieczeństwo dziecku i udzielają wsparcia psychologicznego na terenie szkoły, a jeżeli istnieje taka potrzeba, kierują dziecko do zewnętrznej placówki specjalistycznej. Dopytują również o poziom bezpieczeństwa ucznia w domu oraz ustalają plan działania w obecnej sytuacji.
 - e) W uzasadnionych przypadkach rozpoczynają procedurę założenia „Niebieskie Karty”.
 - f) W przypadku ujawnienia zaniedbania przez rodziców/opiekunów, ich niewydolności wychowawczej, braku współpracy lub powtarzającej się przemocy, dyrektor szkoły zobowiązany jest do powiadomienia właściwego ośrodka pomocy społecznej, jednocześnie składa wnioski do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny.
4. Zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez osoby trzecie, związane ze szkołą

Jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadczył przemocy fizycznej (np. popychanie, klapsy, szturchanie) lub psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie):

 - a) zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo ucznia i odseparowania go od osoby krzywdzącej;
 - b) następnie powinien zawiadomić dyrektora szkoły, aby ten mógł podjąć odpowiednie środki naprawcze.

5. Szkoła organizuje działania profilaktyczne w zakresie zapobiegania przemocy, w tym przy współpracy z instytucjami pozaszkolnymi (Policja, straż miejska, organizacje pozarządowe, etc.).

IV. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń elektronicznych

1. Szkoła zapewnia dostęp do internetu personelowi i uczniom w czasie zajęć pod nadzorem pracownika szkoły, na przeznaczonych do tego komputerach.
2. Sieć szkolna jest monitorowana, w ramach możliwości technicznych placówki.
3. W szkole powołana jest funkcja administratora sieci, który odpowiada za zabezpieczenia. Do zadań tej osoby należy między innymi:
 - a) zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania antywirusowego;
 - b) przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści;
 - c) w przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, administrator sieci stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia, a swoje ustalenia przekazuje dyrektorowi szkoły. Dyrektor organizuje rozmowę ucznia z psychologiem lub pedagogiem na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze ochrony standardów – schematy podejmowania interwencji.
4. W przypadku użytkowania sprzętu z dostępem do internetu pod nadzorem pracownika szkoły, ma on obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z zasobów internetowych i czuwania nad bezpiecznym korzystaniem z sieci podczas zajęć.
5. Istnieje regulamin korzystania z internetu przez uczniów w pracowniach komputerowych.
6. Pracownicy szkoły są zobowiązani (m.in. podczas przerw lekcyjnych) do zabezpieczenia komputerów w salach, gabinetach przed dostępem osób nieuprawnionych.
7. W szkole prowadzone są cykliczne działania profilaktyczne z zakresu zasad bezpiecznego korzystania z Internetu oraz zajęcia/prelekcje w porozumieniu z instytucjami pozaszkolnymi, np. strażą miejską.
8. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci.

V. Procedury ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

Niebezpieczne treści (materiały pornograficzne, promujące nienawiść, rasizm, ksenofobie, przemoc, zachowania autodestrukcyjne)

1. Treści nielegalne lub niezgodne z regulaminem danej strony zgłaszane są administratorom strony.
2. W przypadku zgłoszenia o dostępie do treści nieodpowiednich, administrator sieci ustala okoliczności zdarzenia, podejmując próbę ustalenia sprawcy i świadków incydentu, a także zabezpiecza dowody, aktualizuje zabezpieczenia sieci szkolnej, by na nowo zablokować dostęp do

niewłaściwych treści. Z poczynionych ustaleń sporządza *Kartę przebiegu interwencji*. O wszystkim powiadomiony zostaje dyrektor szkoły.

3. Jeżeli treści niebezpieczne dotyczą osób niezwiązanych ze szkołą, dyrektor zgłasza zdarzenie odpowiednim służbom (sądowi rodzinnemu lub Policji), przekazując zabezpieczone materiały.
4. Odbywa się rozmowa dyscyplinująco-wychowawcza psychologa lub pedagoga szkolnego na temat emocji, jakie może budzić materiał, do jakich zachowań zachęca, omówione zostają także konsekwencje wynikające ze złamania statutu szkoły.
5. Powiadomieni zostają rodzice uczniów, których informuje się o poczynionych ustaleniach i dalszych działaniach szkoły (zastosowane kary statutowe/środki oddziaływania wychowawczego, powiadomienie organów ścigania, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne).
6. Współpraca z organami ścigania lub sądem rodzinnym obligatoryjnie musi zaistnieć w przypadku naruszenia zakazu rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem małoletniego (osoby poniżej 18 roku życia – art. 202 §3 kodeksu karnego) oraz treści propagujących publicznie faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujących do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych (art. 256 i art. 257 kodeksu karnego).

Cyberprzemoc

1. Uczeń, który stał się ofiarą lub świadkiem cyberprzemocy (wyśmiewania, obraźliwych komentarzy, poniżania uczestników społeczności szkolnej, rozpowszechniania wizerunku, manipulowania zdjęciami itp. przy użyciu technologii cyfrowych), powinien zgłosić sytuację do wychowawcy klasy lub pedagoga/psychologa szkolnego. Zgłoszenia może dokonać także świadek cyberprzemocy.
2. Pracownik szkoły, do którego dotarła informacja, próbuje ustalić okoliczności zdarzenia, zebrać dowody w postaci zrzutów ekranu, wiadomości, komentarzy, zdjęć, adresów stron internetowych. Zebrane materiały przekazywane są koordynatorowi ds. standardów.
3. O zdarzeniu poinformowani zostają rodzice/opiekunowie, którzy wspólnie z dyrektorem szkoły i koordynatorem ds. standardów ustalają, czy sytuacja wymaga powiadomienia organów ścigania i czy odpowiedzialnym za to będzie rodzic czy szkoła.
4. Psycholog/pedagog szkolny udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej ofierze, wyjaśniając również rolę szkoły w przeciwdziałaniu zjawiska cyberprzemocy i kolejne etapy postępowania szkoły.
5. Jeżeli sprawcą jest uczeń szkoły, pedagog lub psycholog szkolny powinien przeprowadzić z nim rozmowę, w wyniku której ustali, czy istnieją przesłanki do zgłoszenia sprawy do sądu rodzinnego lub Policji (przestępstwa ścigane z urzędu), czy wystarczające będzie zastosowanie kar statutowych lub innych środków oddziaływania wychowawczego.

VI. Zasady ustalenia planu wsparcia ucznia po ujawnieniu krzywdy

1. Celem planu wsparcia jest przede wszystkim:
 - a) zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi instytucjami, jeśli istnieje taka konieczność;
 - b) współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi w celu powstrzymania krzywdzenia małoletniego i zapewnienie mu pomocy;

- c) diagnoza, czy konieczne jest podjęcie działań prawnych;
 - d) objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły i pomocą specjalistyczną poza szkołą, jeśli zaistnieje taka konieczność.
2. Po zastosowaniu procedury interwencji w sytuacji ujawnienia krzywdzenia ucznia dyrektor powołuje zespół udzielający wsparcia.
 3. Działania koordynuje specjalista wyznaczony przez dyrektora szkoły.
 4. W skład ww. zespołu wchodzi wychowawca klasy, psycholog szkolny, pedagog szkolny.
 5. Zespół może poszerzyć się do większej liczby osób, w tym specjalistów, w zależności od doznanej krzywdy.
 6. Zespół monitorujący tworzy *Indywidualny Plan Działania* (IPD), który stanowi dokument zapisany i przechowywany w aktach ucznia.
 7. IPD zawiera przede wszystkim informacje o podjętych działaniach, plan spotkań ze specjalistami/opiekunami/nauczycielami oraz przypuszczalny czas trwania wsparcia.
 8. Plan wsparcia małoletniego funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a jego naczelną zasadą jest obserwacja ucznia, zapewnienie mu warunków do wielospecjalistycznej pomocy, również pozaszkolnej, udzielenie wsparcia rodzicom i współpraca międzyinstytucjonalna.
 9. Plan wsparcia obejmuje różne formy pomocy, w tym prawną, psychologiczną, socjalną i medyczną, uwzględniając współpracę interdyscyplinarną w tym zakresie.

VII. Zasady udostępniania personelowi, rodzicom/opiekunom oraz uczniom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. Wszelkie procedury i dokumenty związane z wprowadzeniem standardów są udostępniane personelowi, małoletnim i ich rodzicom/opiekunom prawnym.
2. Standardy udostępnia się na stałe na stronie internetowej szkoły: www.lo4.wroc.pl
3. Rodzice/opiekunowie prawni uczniów otrzymują informację o konieczności zapoznania się ze standardami przez dziennik elektroniczny Librus oraz na pierwszym zebraniu roku szkolnego.
4. Wychowawcy mają obowiązek zapoznania uczniów ze standardami oraz omówienia ich w taki sposób, aby uczniowie mogli go zrozumieć niezależnie od wieku, na pierwszych zajęciach, realizowanych w miesiącu wrześniu każdego roku.